SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (tretji senat)

z dne 21. junija 2006*

V zadevi T-47/02,

Manfred Danzer, stanujoč v Linzu (Avstrija),

Hannelore Danzer, stanujoča v Linzu,

ki so ju sprva zastopali J. Hintermayr, M. Krüger, F. Haunschmidt, G. Minichmayr in P. Burgstaller, nato pa J. Hintermayr, F. Haunschmidt, G. Minichmayr, P. Burgstaller, G. Tusek, T. Riedler in C. Hadeyer, odvetniki,

tožeči stranki,

proti

Svetu Evropske unije, ki ga zastopata M. Giorgi Fort in M. Bauer, zastopnika,

tožena stranka,

* Jezik postopka: nemščina.

katere predmet je, po eni strani, predlog za odškodnino iz naslova člena 228 ES zaradi pridobitve odškodnine za škodo, za katero tožeči stranki zatrjujeta, da sta jo utrpeli zaradi obveznosti objave določenih podatkov v letnih računovodskih izkazih družb, katerih poslovodji sta, ki izhaja iz člena 2(1)(f) Prve direktive Sveta 68/151/EGS z dne 9. marca 1968 o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v skladu z drugim odstavkom člena 58 Pogodbe EGS (postal člen 58, drugi odstavek, Pogodbe ES, ki je postal člen 48, drugi odstavek, ES), zato da se v vsej Skupnosti oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom (UL L 65, str. 8), in člena 47 Četrte direktive Sveta 78/660/EGS z dne 25. julija 1978 o letnih računovodskih izkazih posameznih vrst družb, ki temelji na členu 54(3)(g) Pogodbe EGS (postal člen 54(3)(g) Pogodbe ES, ki je po spremembi postal člen 44(2)(g) ES) (UL L 222, str. 11), in po drugi strani predlog za ugotovitev neveljavnosti zgoraj navedenih določb,

SODIŠČE PRVE STOPNJE
EVROPSKIH SKUPNOSTI (tretji senat),

v sestavi M. Jaeger, predsednik, V. Tiili, sodnica, in O. Czúcz, sodnik,

sodni tajnik: I. Natsinas, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 16. novembra 2005

izreka naslednjo

Sodbo

Pravni in dejanski okvir spora

1 Člen 2(1)(f) Prve direktive Sveta 68/151/EGS z dne 9. marca 1968 o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v skladu z drugim odstavkom člena 58 Pogodbe EGS (postal člen 58, drugi odstavek, Pogodbe ES, ki je postal člen 48, drugi odstavek, ES), zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti (UL L 65, str. 8) (v nadaljevanju: Prva direktiva o družbah), v različici, ki je veljala ob dejanskem stanju v obravnavanem primeru, določa:

„1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev obveznosti družb, da objavijo najmanj naslednje dokumente in podatke:

[…]

f) bilanco stanja in izkaz uspeha za vsako poslovno leto […]“

2 Člen 6 te direktive se glasi:

„Države članice predvidijo ustrezne kazni v primerih, če:

— nista objavljeni bilanca stanja in izkaz uspeha, kakor to zahteva člen 2(1)(f).“

3 V skladu s členom 47(1) Četrte direktive Sveta 78/660/EGS z dne 25. julija 1978 o letnih računovodskih izkazih posameznih vrst družb, ki temelji na členu 54(3)(g) Pogodbe EGS (postal člen 54(3)(g) Pogodbe ES, ki je po spremembi postal člen 44(2)(g) ES) (UL L 222, str. 11, v nadaljevanju: Četrta direktiva o družbah), kot je bil spremenjen s Sedmo direktivo Sveta 83/349/EGS z dne 13. junija 1983 (UL L 193, str. 1):

„1. Pravilno odobreni letni računovodski izkazi in letno poročilo skupaj z mnenjem, ki ga predloži oseba, odgovorna za revidiranje izkazov, se objavijo, kakor je določeno z zakonodajo države članice v skladu s členom 3 [prve direktive o družbah].

Zakonodaja države članice lahko kljub temu dovoli, da se letno poročilo ne objavi, kakor je določeno zgoraj. V tem primeru mora biti javnosti na razpolago na sedežu družbe v državi članici. Vsakomur mora biti na njegovo zahtevo omogočen prepis celote ali dela tega poročila. Cena takega prepisa ne sme presegati upravnih stroškov.“

4 Členi 9 in 10 ter od 22 do 27 te direktive opisujejo načrt bilance stanja in načrt izkaza poslovnega izida, ki jih uvedejo države članice. Členi od 43 do 45 in 46 opisujejo vsebino pojasnil k računovodskim izkazom in letnih poročil.

5 Te določbe so bile v avstrijsko pravo prenesene z Rechnungslegungsgesetz (zakonom o uvedbi računovodskih izkazov) (BGBl 475/1990) in EU-GesRÄG (zakonom o spremembah prava družb) (BGBl 304/1996), ki spreminjata nekatere člene iz Handelsgesetzbuch (avstrijskega trgovinskega zakonika, v nadaljevanju: HGB). V skladu s Četrto direktivo o družbah HGB določa sistem objave, ki se razlikuje glede na velikost družb.

6 M. Danzer je družbenik poslovodja družbe Dan-Küchen Möbelfabrik M. Danzer Gesellschaft mbH (v nadaljevanju: Dan-Küchen Möbelfabrik) in poslovodja družbe Danzer Holding Gesellschaft mbH (v nadaljevanju: Danzer Holding), H. Danzer pa poslovodkinja teh dveh družb (v nadaljevanju skupaj: zadevni družbi).

7 Tožeči stranki sta večkrat odklonili izpolnitev obveznosti objave letnih računovodskih izkazov za zadevni gospodarski družbi v skladu z zahtevami iz HGB, zato so jima pristojni avstrijski organi naložili denarne kazni. V času dejanskega stanja naj bi tožeči stranki tako plačali 334.940 avstrijskih šilingov (ATS), to je 24.341,04 evra, medtem ko naj bi bilo mogoče predvideti še druge kazni v višini 20.800 EUR.

8 Tožeči stranki sta nekatere od teh kazni izpodbijali pred pristojnimi avstrijskimi sodišči. Pritožbe tožečih strank sta med drugim zavrnili Oberlandesgericht Linz (višje deželno sodišče v Linzu) in Oberster Gerichtshof (avstrijsko vrhovno sodišče) s sklepoma z dne 20. junija oziroma 31. januarja 2002. Ob tej priložnosti je Oberster

Gerichtshof med drugim štelo, da je zadevna avstrijska zakonodaja skladna s pravom Skupnosti in temeljnimi pravicami ter z načeloma objektivnosti in sorazmernosti. Poleg tega je presodilo, da ni treba ugoditi predlogu tožečih strank, da bi na Sodišče naslovilo predlog za sprejetje predhodne odločbe.

Postopek in predlogi strank

9 Z vlogo, vloženo v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 27. februarja 2002, sta tožeči stranki vložili to tožbo.

10 S sklepom predsednika četrtega senata Sodišča prve stopnje z dne 8. julija 2003 je bil postopek na podlagi člena 77(c) Poslovnika Sodišča prve stopnje v tej zadevi prekinjen do končne odločitve Sodišča v združenih zadevah C-435/02 in C-103/03, ki potekata med Springer AG in Zeitungsverlag Niederrhein GmbH & Co. Essen KG ter Hans-Jürgenom Weskejem zaradi podobnosti problemov, ki se obravnavajo v teh zadevah.

11 S sklepom z dne 13. septembra 2004 o sestavi senatov Sodišča prve stopnje je bil sodnik poročevalec dodeljen tretjemu senatu, ki mu je bila ta zadeva zato dodeljena.

12 23. septembra 2004 je Sodišče s sklepom odločilo o zgoraj navedenih zadevah (sklep Sodišča z dne 23. septembra 2004 v zadevi Springer, C-435/02 in C-103/03, ZOdl., str. I-8663, v nadaljevanju: sklep Springer).

13 Postopek v obravnavani zadevi se je nadaljeval po sprejetju sklepa Springer. Sodišče prve stopnje (tretji senat) je pozvalo stranke, naj predložijo stališča o nadaljevanju postopka s to tožbo. Stranke so stališča predložile 22. in 26. novembra 2004.

14 Sodišče prve stopnje je na podlagi poročila sodnika poročevalca odločilo, da začne ustni postopek in v okviru ukrepov procesnega vodstva, določenih v členu 64 Poslovnika Sodišča prve stopnje, pozvalo tožeči stranki, naj odgovorita na nekaj pisnih vprašanj. Tem zahtevam je bilo ugodeno.

15 Stranki sta na obravnavi 16. novembra 2005 podali ustne navedbe in odgovorili na vprašanja Sodišča prve stopnje.

16 Sodišče prve stopnje je ob tem ugotovilo, da sta tožeči stranki umaknili njun prvotni predlog za ugotovitev neveljavnosti spornih določb.

17 Tožeči stranki Sodišču prve stopnje predlagata, naj:

— Svetu naloži plačilo zneska 24.341,04 EUR v roku 14 dni, s pridržkom poznejšega zvišanja;

— Svetu naloži plačilo stroškov.

18 Svet Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

— tožbo zavrže kot nedopustno;

— podredno, tožbo zavrne kot neutemeljeno;

— tožečima strankama naloži plačilo stroškov.

Pravo

Trditve strank

19 Svet, ne da bi uradno podal ugovor nedopustnosti, zatrjuje, da tožba ni dopustna, ker je po eni strani njen resnični namen razglasitev ničnosti člena 2(1)(f) Prve direktive o družbah in člena 47 Četrte direktive o družbah (v nadaljevanju: sporni določbi), po drugi strani pa, ker bi bili morali tožeči stranki, preden sta vložili tožbo pri Sodišču prve stopnje, počakati na izid pritožbe, ki sta jo vložili pri Oberster Gerichtshof zoper denarne kazni, ki jih je naložilo Landesgericht Linz (deželno sodišče v Linzu). Iz sodne prakse Sodišča naj bi namreč izhajalo, da ima posameznik, če meni, da je bil oškodovan zaradi uporabe normativnega akta Skupnosti, za katerega meni, da je nezakonit, možnost, da ko je izvajanje tega akta zaupano nacionalnim organom, ob tem izvajanju izpodbija veljavnost akta pred nacionalnim sodiščem v okviru spora med njim in notranjim organom. To sodišče bi lahko, in bi celo moralo, pod pogoji iz člena 177 Pogodbe ES (postal člen 234 ES), Sodišču predložiti vprašanje o veljavnosti zadevnega akta Skupnosti. Vendar pa obstoj tega pravnega sredstva

učinkovito zagotavlja varstvo zainteresiranih posameznikov le, če lahko privede do povračila zatrjevane škode (sodba Sodišča z dne 12. aprila 1984 v zadevi Unifrex proti Komisiji, 281/82, Recueil, str. 1969, točka 11).

20 V obravnavanem primeru, če bi Sodišče, ki bi mu Oberster Gerichtshof predložilo vprašanja v predhodno odločanje, sporni določbi razglasilo za neveljavni, pa bi to sodišče moralo zadevne denarne kazni razglasiti za nične, obravnavana tožba pa bi postala brezpredmetna.

21 Svet pa je na obravnavi vendarle priznal, da sta tožeči stranki izčpali vsa pravna sredstva, ki sta jih imeli na razpolago v Avstriji, ker je Oberster Gerichtshof s sklepom z dne 31. januarja 2002 zavrnilo njun predlog za razglasitev ničnosti določenih denarni kazni in ob tem navedel, da ne bo ugodil predlogu tožečih strank, da naj se postavi vprašanje za predhodno odločanje za presojo veljavnosti spornih določb.

22 Vendar pa je Svet ponovno potrdil dvome glede dopustnosti tožbe v delu, kjer se z njo v resnici želi doseči, da bi Sodišče prve stopnje podalo splošno ugotovitev nezakonitosti spornih določb, ki bi jo morali avstrijski organi in zakonodajalec Skupnosti upoštevati. Po mnenju Sveta pa to nikakor ne more biti predmet odškodninske tožbe.

23 Tožeči stranki opozarjata, da je denarne kazni, ki jih je naložilo Landesgericht Linz, na katere se sklicujeta v tej tožbi, potrdilo Oberster Gerichtshof in so že bile izterjane. Poleg tega naj države članice ne bi imele nobene pravice samostojnega urejanja pri prenosu nepogojnih določb Prve in Četrte direktive o družbah, tako da

naj bi bila za obveznost objave, ki škodi tožečima strankama, odgovorna Skupnost, kljub temu da so bile zadevne denarne kazni izrečene na podlagi ustreznih avstrijskih določb.

24 Končno, tožeči stranki menita, da je zato, ker sta pristojni avstrijski sodišči odklonili, da bi se zadeva predložila v presojo veljavnosti Sodišču, kljub temu da sta bili to dolžni storiti in da bi se lahko vprašanje o veljavnosti spornih določb lahko zakonito postavilo, njune pravice mogoče učinkovito varovati le z vložitvijo te tožbe. Glede tega zatrjujeta, da je sklicevanje na sodbo Sodišča z dne 4. decembra 1997 v zadevi Daihatsu Deutschland (C-97/96, Recueil, str. I-6843) s strani Oberlandesgericht Linz in Oberster Gerichtshof v sklepih, s katerimi sta ti zavrnili njuni pravni sredstvi, v obravnavanem primeru neprimerno. Iz vsega zgoraj navedenega sklepata, da je treba, kljub temu da je odškodninska tožba pri sodišču Skupnosti le subsidiarna v razmerju do nacionalnih pravnih sredstev, to tožbo šteti za dopustno, upoštevajoč, da omenjena pravna sredstva ne omogočajo učinkovitega zagotavljanja varstva njunih pravic v skladu s sodno prakso Sodišča (sodbi Sodišča z dne 26. februarja 1986 v zadevi Krohn proti Komisiji, 175/84, Recueil, str. 753, in z dne 30. maja 1989 v zadevi Roquette frères proti Komisiji, 20/88, Recueil, str. 1553).

Presoja Sodišča prve stopnje

25 Svet je v bistvu prvotno podal dva ugovora neizpolnjenosti procesnih predpostavk, in sicer neizčrpanje nacionalnih pravnih sredstev, s katerimi razpolagata tožeči stranki, in po drugi strani dejstvo, da je namen te odškodninske tožbe v resnici ta, da se doseže razglasitev ničnosti spornih določb.

26 Kar zadeva prvi ugovor, je Svet na obravnavi priznal, da ta ni več utemeljen, ker je Oberster Gerichtshof zavrnil pritožbe tožečih strank zoper zadevne denarne kazni, kot tudi izhaja iz prilog k repliki. Trditve Sveta, navedene v odgovoru na tožbo, katerih namen je zavrnitev tožbe iz razloga, ker niso bila izčrpana vsa nacionalna pravna sredstva, je torej treba zavrniti.

27 Vendar pa glede drugega ugovora, ki ga je Svet podal, Sodišče prve stopnje opozarja, da je odškodninska tožba, ki temelji na členu 288, drugi odstavek, ES v skladu z ustaljeno sodno prakso samostojno pravno sredstvo, ki ima v okviru sistema pravnih sredstev poseben namen in za katero veljajo pogoji izvajanja, ki so bili postavljeni zaradi njegovega posebnega namena. Od ničnostne tožbe se razlikuje v tem, da njen cilj ni odprava določenega predpisa, ampak odškodnina za škodo, ki jo je povzročila institucija (sodba Sodišča z dne 2. decembra 1971 v zadevi Zuckerfabrik Schöppenstedt proti Svetu, 5/71, Recueil, str. 975, točka 3; sodba Krohn proti Komisiji, točka 24 zgoraj, točki 26 in 32, in sodba z dne 17. maja 1990 v zadevi Sonito in drugi proti Komisiji, C-87/89, Recueil, str. I-1981, točka 14). Načelo samostojnosti odškodninske tožbe se tako utemelji z dejstvom, da se taka tožba od ničnostne tožbe razlikuje po predmetu (sodba Sodišča prve stopnje z dne 24. oktobra 2000 v zadevi Fresh Marine proti Komisiji, T-178/98, Recueil, str. II-3331, točka 45).

28 Na tej podlagi je bilo izjemoma presojeno, da je treba odškodninsko tožbo razglasiti za nedopustno, če je njen resnični namen razveljavitev dokončnega akta in katere učinek, če bi ji bilo ugodeno, bi bil ukinitev pravnih učinkov zadevnega akta (sodba Krohn proti Komisiji, točka 24 zgoraj, točka 30; sodba Sodišča prve stopnje z dne 15. marca 1995 v zadevi Cobrecaf in drugi proti Komisiji, T-514/93, Recueil, str. II-621, točka 59, in sodba Fresh Marine proti Komisiji, točka 27 zgoraj, točka 50). Tak je zlasti primer, ko je cilj odškodninske tožbe plačilo zneska, katerega višina je natančno enaka dajatvam, ki jih je plačala tožeča stranka pri izvajanju akta, ki je postal dokončen (sodba Krohn proti Komisiji, točka 24 zgoraj, točka 33).

29 V obravnavanem primeru je namen tožbe, ki sta jo vložili tožeči stranki, pridobitev odškodnine za škodo, za katero trdita, da je bila povzročena zaradi denarnih kazni, ki so jima jih naložili pristojni avstrijski organi na podlagi nacionalnega prava, sprejetega za izvajanje spornih določb iz Prve in Četrte direktive o družbah. Tožeči stranki tako ocenjujeta škodo natančno na znesek denarnih kazni, ki sta jih morali plačati, in sicer 24.341,04 EUR, kar sta potrdili na obravnavi in dodali, da je cilj njune tožbe pridobitev nadomestila za ta znesek. Ugotoviti je treba , da se stranki sicer ne sklicujeta na nobeno škodo, ki bi jo bilo mogoče šteti za različno od samih učinkov, ki so neposredno in izključno izhajali iz izvedbe teh odločb.

30 Iz teh okoliščin izhaja, da želita tožeči stranki s pomočjo obravnavane odškodninske tožbe doseči učinke, ki bi jih vključevali razglasitev ničnosti odločb o denarnih kaznih, ki so jih prisodili nacionalni organi, ki so za to pristojni, kar pa ne spada med pristojnosti Sodišča prve stopnje. V skladu s sodno prakso, navedeno v točki 28 zgoraj, je torej treba skleniti, da je treba tožbo zavreči kot nedopustno.

31 Poleg tega ob predpostavki, da bi bilo mogoče šteti, da omenjene nacionalne odločbe o denarnih kaznih neposredno izvirajo iz spornih določb, kljub temu da člen 6 Prve direktive o družbah določa le, da morajo države članice predvideti „ustrezne kazni“, če zadevne družbe kršijo obveznost objave letnih računovodskih izkaze, kar jim nalagata Prva in Četrta direktiva o družbah, in da imata tako tožeči stranki interes, da bi se ugotovila nezakonitost teh spornih določb, je treba poudariti, da obravnavana odškodninska tožba ni primeren okvir za ta namen.

32 Spomniti je namreč treba, da ima v skladu s sodno prakso posameznik, če meni, da je bil oškodovan zaradi uporabe normativnega akta Skupnosti, za katerega meni, da

je nezakonit, možnost, ko je izvajanje tega akta zaupano nacionalnim organom, da ob tem izvajanju izpodbija veljavnost akta pred nacionalnim sodiščem v okviru spora med njim in notranjim organom. To sodišče bi lahko, in bi celo moralo, pod pogoji iz člena 234 ES, Sodišču predložiti vprašanje o veljavnosti zadevnega akta Skupnosti (sodba Sodišča Unifrex proti Komisiji in Svetu, točka 19 zgoraj, točka 11, in z dne 29. septembra 1987 v zadevi De Boer Buizen proti Svetu in Komisiji, 81/86, Recueil, str. 3677, točka 9; sodba Sodišče prve stopnje z dne 18. septembra 1995 v zadevi Nölle proti Svetu in Komisiji, T-167/94, Recueil, str. II-2589, točka 35).

33 V obravnavanem primeru, ob upoštevanju tega, da tožeči stranki pravzaprav želita doseči razglasitev ničnosti nacionalnih odločb, ker temeljijo na določbah avstrijskega prava, ki so bile sprejete za izvajanje določb Prve in Četrte direktive o družbah, ki so del splošnih normativnih aktov Skupnosti, za katere zatrjujeta, da so nezakonite, je treba šteti, da je bilo v sistemu pravnih sredstev, ki je določen v Pogodbi, primerno pravno sredstvo to, da se pri nacionalnem sodišču, pri katerem je bilo vloženo pravno sredstvo zoper te odločbe, predlaga, naj se predloži vprašanje za predhodno odločanje za presojo veljavnosti spornih določb Sodišču, ki je edino pristojno, da morebiti ugotovi njuno neveljavnost (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 21. marca 2000 v zadevi Greenpeace France in drugi, C-6/99, Recueil, str. I-1651, točka 54).

34 Sama okoliščina, ki jo navajata tožeči stranki, da sta tako Oberlandesgericht Linz kot Oberster Gerichtshof zavrnili njuna pravna sredstva v tem smislu, ne more privesti do drugačnega sklepa.

35 Nasprotno, v skladu z ustaljeno sodno prakso, v okviru sodelovanja med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, ki je bilo uvedeno s členom 234 ES, le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, glede na posebnosti zadeve presodi tako potrebo po izdaji predhodne odločbe, da bi lahko

izdalo sodbo, kot tudi primernost vprašanj, ki jih predlaga Sodišču (sodbe Sodišča z dne 13. marca 2001 v zadevi PreussenElektra, C-379/98, Recueil, str. I-2099, točka 38; z dne 27. februarja 2003 v zadevi Adolf Truley, C-373/00, Recueil, str. I-1931, točka 21, in z dne 12. aprila 2005 v zadevi Keller, C-145/03, ZOdl., str. I-2529, točka 33).

36 Res je, da je, kadar je v postopku, ki teče pred sodiščem države članice, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, postavljeno vprašanje razlage prava Skupnosti, v skladu s členom 234, tretji odstavek, ES to sodišče načeloma dolžno Sodišču predložiti vprašanje za predhodno odločanje. Vendar pa – brez poseganja v sklepe iz sodbe z dne 30. septembra 2003, Köbler (C-224/01, Recueil, str. I-10239) – kadar se uporaba prava Skupnosti ponuja tako očitno, da ne pušča prostora za noben razumen dvom (sodba Sodišča z dne 6. oktobra 1982 v zadevi CILFIT, 283/81, Recueil, str. 3415, točka 21), lahko to sodišče v skladu s svojo izključno diskrecijsko pravico odloči, da Sodišču ne bo predložilo vprašanja o razlagi prava Skupnosti, ki je postavljeno pred njim (sodba z dne 15. septembra 2005 v zadevi Intermodal Transports, C-495/03, ZOdl., str. I-8151, točka 37).

37 To sodišče še toliko bolj ne more biti dolžno sprejeti vsakega predloga za sprejetje predhodne odločbe glede vprašanja o veljavnosti akta Skupnosti, postavljenega pred njim. Dejstvo, da stranka meni, da spor poraja vprašanje glede veljavnosti prava Skupnosti, ne zadostuje, da bi zadevni sodni organ moral sprejeti stališče, da je bilo zastavljeno vprašanje v smislu člena 234 ES (sodba Sodišča z dne 10. januarja 2006 v zadevi International Air Transport Association in drugi, C-344/04, ZOdl., str. I-403, točka 28). Zlasti je upravičeno, da šteje, da veljavnost spornega akta Skupnosti ni dvomljiva in da torej glede tega ni treba postavljati vprašanj Sodišču. Tako je bilo razsojeno, da lahko zadevno sodišče preuči veljavnost akta Skupnosti in če presodi, da tožbeni razlogi glede neveljavnosti, na katere se stranki sklicujeta, niso utemeljeni, lahko te tožbene razloge zavrne, s tem da sklene, da je akt popolnoma veljaven. S takim ravnanjem namreč ne sproža vprašanja o obstoju akta Skupnosti (sodba Sodišča z dne 22. oktobra 1987 v zadevi Foto-Frost, 314/85, Recueil, str. 4199, točka 14).

38 Pri izvajanju izključne pristojnosti, ki jo imajo na tem področju, so v tem primeru avstrijska nacionalna sodišča štela, da razlogi, ki sta jih navajali stranki in s katerimi sta izpodbijali veljavnost Prve in Četrte direktive o družbah, ne upravičujejo tega, da se Sodišču predloži predlog za sprejetje predhodne odločbe o veljavnosti spornih določb teh direktiv.

39 Sodišče prve stopnje pa ni pristojno, da v okviru odškodninske tožbe presoja o primernosti te odločbe. Dopustnost obravnavane tožbe bi poleg tega tožečim strankam omogočila, da bi obšle tako zavrnitev predlogov za razglasitev ničnosti nacionalnih odločb o denarnih kaznih, ki so jih izdala nacionalna sodišča, ki so za to edina pristojna, kot tudi to, da so ta sodišča zavrnila, da bi zadevo odstopila Sodišču, kar bi škodilo načelu sodnega sodelovanja, ki je temeljno za postopek predhodnega odločanja. V zvezi s tem je treba poudariti, da sta tožeči stranki v pisanjih in na obravnavi sami navedli, da svojo pritožbo štejeta kot edino sredstvo, ki jima je ostalo na voljo, da se obrneta neposredno na sodišče Skupnosti, da bi to presodilo veljavnost spornih določb, kar pomeni zlorabo predmeta odškodninske tožbe.

40 Poleg tega Sodišče prve stopnje poudarja, da so avstrijska sodišča pravilno menila, da o veljavnosti Prve in Četrte direktive o družbah ni nobenega dvoma.

41 Spomniti je namreč treba, da utemeljevanje tožečih strank primarno temelji na zatrjevani kršitvi varstva poslovne tajnosti, načel svobodne konkurence in sorazmernosti ter lastninske pravice in „načela zasebnega samostojnega upravljanja“, ki je z njo povezano, saj je Sodišče prve stopnje na obravnavi ugotovilo, da so bili očitki o kršitvi načel enakega obravnavanja, svobode ustanavljanja in svobodnega

opravljanja gospodarske dejavnosti umaknjeni. Drugič, tožeči stranki se sklicujeta na kršitev pravice do varstva osebnih podatkov in davčne tajnosti. Tretjič, zatrjujeta, da sporni določbi pomenita privilegij zoper samoobtožbo. Četrtič in na zadnjem mestu navajata, da sporni določbi nimata pravne podlage in da je bil kršen člen 44 (1)(g) ES.

42 Glede, prvič, očitkov o kršitvi varstva poslovne tajnosti, načel svobodne konkurence in sorazmernosti ter lastninske pravice je dovolj spomniti, da je v sklepu Springer Sodišče imelo priložnost, da se izreče, v bistvu, o veljavnosti Direktive Sveta 90/605/EGS z dne 8. novembra 1990 o spremembah Direktive 78/660 o letnih računovodskih izkazih in Direktive 83/349 o konsolidiranih računovodskih izkazih glede področja uporabe navedenih direktiv (UL L 317, str. 60), v povezavi s členom 47 Četrte direktive o družbah, pri čemer navedena Direktiva 90/605 razširja obveznost objave, ki jo določa Četrta direktiva o družbah na družbe z neomejeno odgovornostjo in komanditne družbe. Utemeljitev, ki jo je Sodišče moralo razviti v tem kontekstu, se glede na bistvo lahko uporablja tudi za primer kapitalskih družb in za obravnavane očitke tožečih strank, kot poudarja Svet.

43 Na tej podlagi je torej treba šteti, da tudi če bi imele v teh okoliščinah zadevne obveznosti objave dovolj neposreden in pomemben učinek na uporabo pravic, na katere se sklicujeta tožeči stranki, se omejitev, ki jo vsebujejo, zlasti omejitev pravice podjetja, da nekatere potencialno občutljive podatke ohrani tajne, vsekakor izkaže za povsem upravičeno. Po eni strani namreč ukrepi, ki jih nalagata Prva in Četrta direktiva o družbah, zasledujejo dvojni cilj v splošnem gospodarskem interesu, ki ga določa člen 44(2)(g) ES, in sicer, da se tretje osebe varuje pred finančnimi tveganji pri oblikah družb, ki razen neto sredstev ne nudijo tretjim osebam nobenega varovanja ter da se v Skupnosti vzpostavijo minimalne enakovredne pravne zahteve glede

obsega finančnih podatkov, ki jih morajo medsebojno konkurenčne družbe dati javnosti na razpolago. Po drugi strani pa kaže, da bi bila morebitna škoda, ki bi jo povzročile obveznosti, določene s temi določbami o objavi, omejenega obsega, saj gre podvomiti v to, da bi lahko ta pravila spremenila konkurenčni položaj zadevnih družb. Končno, same določbe Četrte direktive o družbah, zlasti členi 11, 27 in od 44 do 47, določajo možnost, da lahko družbe, ki ne presežejo omejitve določenih kriterijev, izpustijo določene podatke iz letnih računovodskih izkazov in letnega poročila ter določenih podatkov iz računov ne objavijo, medtem ko je cilj člena 45 te direktive zlasti, da se prepreči, da bi objava določenih podatkov resno škodovala zadevnim podjetjem. Poleg tega so lahko v skladu s členom 46 te direktive podatki, ki jih mora letno poročilo obvezno vsebovati, splošnejši (glej v tem smislu sklep Springer, točke od 49 do 55).

44 Torej tudi če bi bilo mogoče šteti, da lahko sporni določbi v določeni meri škodita varstvu poslovne tajnosti, načelu svobodne konkurence in lastninski pravici, obveznosti, ki jih nalagata zadevnim družbam, ne pomenijo pretiranega in nesprejemljivega posega, ki bi omejeval samo bistvo teh pravic in jih torej ne bi bilo mogoče šteti za nesorazmerne glede na cilj v splošnem interesu, naveden v členu 44(2)(g) ES. Enako velja za zatrjevano kršitev pravice do varstva osebnih podatkov, ki obsega varstvo davčne tajnosti, ne da bi se bilo potrebno spraševati o obstoju temeljne pravice varstva osebnih podatkov pravnih oseb.

45 Ker tožeči stranki, na drugem mestu, navajata kršitev pravice do varstva osebnih podatkov o njunih dohodkih, je treba ugotoviti, da čeprav morajo podatki o izkazu poslovnega izida, za katere Prva in Četrta direktiva o družbah določata, da je objava javna, dejansko izkazovati stroške zaposlenih (zlasti plače in stroške za socialno varnost na podlagi člena 23(6)(a) in (b) ter člena 24(3)(a) in (b) Četrte direktive

o družbah), in znesek nagrad, ki so bile odobrene članom upravnih, poslovodnih in nadzornih organov zaradi njihovih odgovornosti (člen 43(1), točka 12, Četrte direktive o družbah), ti direktivi nikakor ne zahtevata identifikacije oseb, ki te dohodke prejemajo, in načeloma ne omogočata, da bi se te osebe identificirale. Zlasti je treba poudariti, da navedeni člen 43(1), točka 12, izrecno določa, da morajo biti nameravane nagrade navedene v skupnem znesku za vsako kategorijo. Tožeči stranki sta te okoliščine priznali na obravnavi, vendar sta navedli, po eni strani, da je v njunem primeru upravni svet zadevnih družb sestavljen iz enega samega člana, to je M. Danzer, in da imata po drugi strani ti družbi le dve poslovodji, M. Danzer in H. Danzer. Upoštevajoč, da bi bila iz Firmenbucha (register družb, ki ga vodijo pristojna sodišča v Avstriji) razvidna identiteta družbenikov in poslovodij družb, bi bilo prihodke tožečih strank mogoče posredno ugotoviti.

46 Ob predpostavki, da bi bile te okolišine ugotovljene, zadošča poudariti, da naj ne bi bil člen(43)(1), točka 12, Četrte direktive o družbah tisti, ki bi sam po sebi vodil do razkritja nagrad tožečih strank in torej kršil zatrjevane temeljne pravice, temveč dejstvo, da bi bila po eni strani identiteta družbenikov in poslovodij družb objavljena v Firmenbuchu, in po drugi strani to, da je M. Danzer edini član upravnega sveta zadevnih družb ter da sta M. Danzer in H. Danzer njuna edina upravitelja. Tako naj bi bila kombinacija teh različnih elementov, ki so tuji zahtevam, ki izhajajo iz spornih določb, tista, ki bi lahko omogočila razkritje nagrad tožečih strank. Zato eventualne škode, ki bi jo lahko tožeči stranki utrpeli zaradi objave, ki jo zahtevata sporni določbi, ne bi bilo mogoče neposredno pripisati tem določbam.

47 Tretjič, glede v repliki zatrjevane kršitve privilegija zoper samoobtožbo iz člena 6(1) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (EKČP), podpisane v Rimu 4. novembra 1950, ne da bi se sploh bilo treba spraševati

o dopustnosti te utemeljitve, saj naj bi bila ta tesno povezana z enim od očitkov iz tožbe, zadostuje, da se poudari, da tudi če tako načelo obstaja v korist pravnih oseb, njegova uporaba predpostavlja obstoj kazenske obtožbe v širšem smislu, ki ima po mnenju Evropskega sodišča za človekove pravice obliko uradnega sporočila, ki ga izda pristojni organ, o očitku storitve kaznivega dejanja, čeprav bi lahko v določenih primerih sprejel drugačne ukrepe, ki bi pomenili tak očitek in bi ravno tako imeli znatne učinke na položaj osumljenca (ESČP, sodba Oztürk proti Nemčiji z dne 21. februarja 1984, serija A, št. 73, § 55).

48 Treba pa je ugotoviti, da obveznost objave letnih računovodskih izkazov, ki je s spornima določbama na splošno naložena zadevnim družbam, nikakor ne sodi v okvir obtožbe zoper tožeči stranki in sama po sebi ne pomeni nikakršnega očitka proti njima. V teh okoliščinah tožeči stranki ne moreta uveljavljati položaja obtoženk ali osumljenk v smislu že navedene sodne prakse. Zato se ne moreta v svojo korist sklicevati na privilegij zoper samoobtožbo.

49 Končno, četrtič in zadnjič, glede zatrjevanja, da sporni določbi nimata pravne podlage in da je bil kršen člen 44 (2)(g) ES, tudi če štejemo, da ti očitki izhajajo iz pravnega pravila, ki podeljuje pravice posameznikom, je treba ugotoviti, da temeljijo na napačni premisi, po kateri direktiva o usklajevanju ne more ustvarjati novih določb, ki niso že prej obstajale v različnih pravnih redih držav članic. Cilj usklajevanja zakonodaj je namreč, ko gre za direktive, ki temeljijo na členu 44 ES, odpravljanje ovir pri svobodi ustanavljanja, ki so posledica različnosti ureditev v različnih državah članicah, tako da se v Skupnosti, predvsem glede cilja iz člena 44(2)(g) ES, vzpostavijo minimalne enakovredne pravne zahteve glede obsega

finančnih podatkov, ki jih morajo medsebojno konkurenčne družbe dati javnosti na razpolago. Zasledovanje tega cilja lahko za države članice pomeni tako odpravo določenih nacionalnih določb kot tudi sprejetje novih določb v skladu s cilji, ki jih določa ta direktiva, da bi na celotnem območju Skupnosti vzpostavili enake zakonske in druge pogoje.

50 V zvezi s trditvijo tožečih strank, da le uredba, drugače od direktive, Skupnosti omogoča, da postavi pravila, ki prej še niso obstajala v pravnem redu držav članic, je treba ugotoviti, da gre za preprosto trditev, ki nima nobene pravne podlage. V skladu s členom 249, drugi in tretji odstavek, ES, je namreč razlika med uredbo in direktivo ta, da je prva zavezujoča v celoti in se neposredno uporablja v vseh državah članicah, medtem ko je druga za vsako državo članico, na katero je naslovljena, v celoti zavezujoča glede cilja, ki ga je treba doseči, vendar prepušča nacionalnim organom izbiro oblike in metod. Razlika, ki jo navajata stranki glede obstoja oziroma odsotnosti prejšnjih nacionalnih določb, je torej očitno povsem brezpredmetna.

51 Iz vseh zgoraj navedenih preudarkov izhaja, da očitki tožečih strank nikakor ne morejo ponovno sprožiti vprašanja o zakonitosti spornih določb in da sta torej avstrijski sodišči pravilno sklepali, da samo izpodbijanje veljavnosti teh določb pred njima ne upravičuje predložitve vprašanja za predhodno odločanje Sodišču.

52 Vsekakor je treba ugotoviti, da je treba zaradi razlogov, navedenih v točkah od 41 do 50 zgoraj, tudi obravnavano odškodninsko tožbo zavrniti kot neutemeljeno. Ker tožeči stranki nista izkazali nezakonitosti spornih določb, njuno sprejetje s strani Sveta namreč ne more pomeniti krivdnega ravnanja, za katerega bi bila odgovorna Skupnost. To velja še toliko bolj, ker, kot presojata Sodišče in Sodišče prve stopnje na področju odgovornosti Skupnosti zaradi normativnih aktov, ki vključujejo gospodarskopolitične odločitve, za oblikovanje katerih imajo institucije Skupnosti tudi veliko diskrecijsko pravico (sodba Zuckerfabrik Schöppenstedt proti Svetu, točka 27 zgoraj, točka 11; sodbe Sodišča prve stopnje z dne 13. decembra 1995 v združenih zadevah Exporteurs in Levende Varkens in drugi proti Komisiji, T-481/93 in T-484/93, Recueil, str. II-2941, točka 81; z dne 15. aprila 1997 v zadevi Schröder in drugi proti Komisiji, T-390/94, Recueil, str. II-501, točki 62 in 63, in z dne 20. februarja 2002 v zadevi Förde Reederei proti Svetu in Komisiji, T-170/00, Recueil, str. II-515, točka 46), naj nezakonitost direktive o usklajevanju sama po sebi ne bi zadostovala, da bi bila Skupnost nepogodbeno odgovorna, saj bi ta odgovornost lahko obstajala le, če bi prišlo do dovolj pomembne kršitve pravnega pravila, katerega predmet je podeljevanje pravic posameznikom (glej, v tem smislu, sodbi Sodišča z dne 18. aprila 1991 v zadevi Assurances du crédit proti Svetu in Komisiji, C-63/89, Recueil, str. I-1799, točka 12, in z dne 4. julija 2000 v zadevi Bergaderm in Goupil proti Komisiji, C-352/98 P, Recueil, str. I-5291, točka 42).

53 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je tožbo treba zavreči kot nedopustno in jo v vsakem primeru zavrniti kot neutemljeno, ne da bi bilo treba ugoditi predlogu za določitev izvedenca, ki sta ga podali tožeči stranki.

Stroški

54 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Tožeči stranki nista uspeli, zato se jima v skladu s predlogi Sveta naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE

razsodilo:

1. Tožba se zavrže in zavrne.

2. Tožeči stranki nosita svoje stroške in stroške, ki jih je priglasil Svet.

Jaeger Tiili Czúcz

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 21. junija 2006.

Sodni tajnik Predsednik

E. Coulon M. Jaeger